

การประเมินผลการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา*
EVALUATION TO USE THE COURSE FOR ADJUSTMENT BEHAVIOR OF STUDENTS
IN PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOLS, GENERAL EDUCATION DIVISION BY THE
THREEFOLD TRAINING OF BUDDHISM

พนัด ด้วงติลี¹, ธนภฤต โพธิ์เงิน², วรารุณี สุขสมบุรณ์³, ฐัทนิก ศิริมงคล⁴
Panut Duangtilee¹, Thankrit Phoengum², Worawut Wuksomboon³, Tasthanuk Sirimongcol⁴
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย^{1,2,3,4}
Mahamakut Buddhist University Mahavajiralongkorn Rajavidyalaya Campus, Thailand.^{1,2,3,4}

Email : Joe_snit@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา 2) เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2563 จำนวน 50 รูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที และวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา พบว่าหลังการทดลองมีคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา หลังการทดลองมีคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนสูงกว่าก่อน

การทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลองหลังการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม กลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ผลการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกระบวนการรองลงมา ด้านปัจจัยเบื้องต้น และด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านบริบท ตามลำดับ

คำสำคัญ : 1. พฤติกรรม 2. หลักไตรสิกขา 3. โรงเรียนพระปริยัติธรรม

ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to evaluate the students' behaviors both in the experimental group and control group, before and after the implementation of the curriculum to adjust the behavior of the students studying in the general education section of Phrapariyattidhamma School using Buddhist Threefold Training (Traisikkha), 2) to evaluate the result of after the implementation of the curriculum to adjust the behavior of the students studying in the general education section of Phrapariyattidhamma School using Buddhist Threefold Training (Traisikkha), and 3) to study about the suggestions on curriculum development to adjust the behavior of the students studying in the general education section of Phrapariyattidhamma School using Buddhist Threefold Training (Traisikkha). The research sample consisted of 50 Mattayom 1-3 students studying in Mahavajiralongkorn Rajavidyalaya College in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province in Semester 2020. The statistics used for the data analysis were Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, the Independent Sample t-test, and Descriptive Analysis.

The research result revealed that: 1. The evaluation results of the students' behaviors in the control group after the implementation of the curriculum to adjust the behavior of the students studying in the general education section of Phrapariyattidhamma School using Buddhist Threefold Training (Traisikkha) revealed that after the experiment, the score of the behavior was higher than before the experiment session at .01 of the different significant level. 2. The evaluation result of the students' behaviors in the

experimental group after the implementation of the curriculum to adjust the behavior of the students studying in the general education section of Phrapariyattidhamma School using Buddhist threefold training (Traisikkha) revealed that after the experiment, the score of the behavior was higher than before the experiment session at .01 of the different significant level. When comparing the control group with the experimental group after the implementation of the curriculum to adjust the behavior of the students studying in the general education section of Phrapariyattidhamma School revealed that the score obtained from the sample in the experimental group was higher than the score obtained from the sample in the control group at .01 of the different significant level. 3. The result of the implementation of the curriculum to adjust the behavior of the students studying in the general education section of Phra Pariyattidhamma School using Buddhist Threefold Training (Traisikkha) revealed that the students were highly satisfied in overall. When considering into aspect, all of the aspects fell on a high level in every aspect. When ranking from the highest to the lowest score, the highest score fell on the aspect of ‘The Procedures’ and the aspect of ‘The Fundamental Factors’, respectively. The lowest score fell in the aspect of ‘The Context’, respectively.

Keywords : 1. Behaviors 2. Buddhist Threefold Training (Traisikkha) Principle 3. Phra pariyattidhamma School

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อให้พระภิกษุสามเณรได้มีโอกาสศึกษาสายสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายโดยเทียบกับชั้นมัธยมศึกษาสายสามัญโดยจัดหลักสูตรให้มีวิชาที่เหมาะสมแก่ภาวะของพระภิกษุสามเณรที่จะได้มีโอกาสศึกษาสายสามัญโดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยและเป็นวิชาที่จำเป็นแก่งานพระพุทธศาสนาเป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษาวินัยพระปริยัติธรรมควบคู่กับวิชาสามัญได้แก่ภาษาบาลี ธรรมวินัยศาสนปฏิบัติภาษาไทยภาษาอังกฤษสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขศึกษาอันเป็นพื้นฐานการประพฤติปฏิบัติธรรมวินัยตามควรแก่ฐานานุรูปและความสนใจเป็นหลักสูตรที่โรงเรียนสามารถจัดแผนการเรียนให้จบในตัวเองได้หรือเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อมุ่งส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรมีบุคลิกภาพและอาจารย์วัดอันสมควรแก่สมณเพศและเปิดโอกาส

ให้พระภิกษุสามเณรค้นพบความสามารถความสนใจความถนัดเฉพาะตนและช่วยให้พระภิกษุสามเณรมีความรู้ทางคัมภีร์โลกและคัมภีร์ธรรมสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมปัจจุบันได้ตามควรแก่สมณวิสัยโดยไม่ขัดต่อวินัยสงฆ์รวมทั้งเพื่อสนองความต้องการของพระภิกษุสามเณรเมื่อเรียนจบแต่ละชั้นย่อมมีความรู้เป็นเครื่องบริหารรักษาตนขณะบวชอยู่เมื่อลาสิกขาออกไปย่อมมีความรู้พอควรแก่อัตภาพเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคมฆราวาสและหากมุ่งหมายจะเรียนรู้ให้สูงขึ้นไปในระดับอุดมศึกษาก็ย่อมได้โดยมีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยรับพระภิกษุสามเณรที่เรียนจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยทั้งสองโดยตรงสำหรับการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีโครงสร้างแบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่ด้านวิชาการด้านบริหารงานบุคคลด้านงบประมาณด้านบริหารงานทั่วไปโรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาการดำเนินงานเช่นเดียวกับโรงเรียนทั่วไปโดยแห่งชาติจะให้การสนับสนุนเป็นเงินอุดหนุนตามกำลังงบประมาณและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากำหนดไว้ปัจจุบันการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาซึ่งสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีปัญหาหลายประการคือทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการศึกษาที่มีมาตรฐานต่ำกว่าระดับมาตรฐานการศึกษาของชาติทั้งด้านหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ดูแลรวมถึงระบบการจัดการศึกษาที่ขาดคุณภาพซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

การประเมินผลการใช้หลักสูตรการปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเป็นหลักสูตรที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาสังคมของคนในประเทศชาติปัจจุบันนี้มาก แต่ปัญหาส่วนมากของการประเมินผลการใช้หลักสูตรการปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียน เกิดจากการขาดการให้ความร่วมมือที่ดีจากบุคคลหลายๆ ฝ่าย อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ประโยชน์ที่ควรเกิดขึ้นกับนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมนั้นลดน้อยลง หรือมีประโยชน์เพียงช่วงในระยะเวลาสั้น ๆ เท่าที่กำลังดำเนินโครงการอยู่เท่านั้น การพัฒนาคนและประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ประเทศใดมีหลักสูตรที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ประเทศนั้นคนย่อมมีคุณภาพ สอดคล้องกับ (ชาวลิต ชูกำแพง, 2551) กล่าวว่า หลักสูตรเปรียบเหมือนหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาระดับใดหรือประเภทใดจะขาดหลักสูตรไม่ได้ เพราะหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดแนวทางทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดอนาคตทางการศึกษาของสังคมนั้นๆ หลักสูตรเป็นเครื่องชี้แนะทางในการจัดความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตามให้ผู้เรียนได้รับการจัดการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายหรือมีมาตรฐานเดียวกัน หลักสูตรจึงเป็นเครื่องชี้แนะทางถึงความเจริญของประเทศ ประเทศใดที่มีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย และมีประสิทธิภาพย่อมนำไปสู่คุณภาพของคน

ในประเทศนั้น และประสาธน์ เนืองเฉลิม (2554) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรกลายเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง หากไม่มีหลักสูตรแล้วก็เหมือนกับครูผู้สอนขาดทิศทางในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางของการจัดการศึกษาที่ต้องการผลิตคนให้มีคุณภาพตามความต้องการของประเทศ ดังเช่นที่มนุษย์ทุกคนได้รับการพัฒนาหลักสูตรชีวิตตั้งแต่แรกเกิดโดยผู้ปกครอง กำหนดและวางแผนสำหรับชีวิตของลูกอย่างเป็นระบบก่อนการตั้งครุภัณฑ์การเลี้ยงดู การอบรมบ่มนิสัย และพัฒนามาสู่ฐานคิดของการจัดการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรการศึกษาของระบบโรงเรียน ดังนั้น การให้การศึกษาไม่ว่าจะเป็นการให้การศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน จำเป็นต้องให้มีการกำหนดหลักสูตรขึ้น

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยมองเห็นความสำคัญของการประเมินหลักสูตร จึงสนใจที่จะสร้างหลักสูตรการปรับพฤติกรรมนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขา เนื่องจากศีล คือ ความละเอียดใจและความเกรงกลัวต่อการทำชั่ว สมาธิ คือ คุณภาพของจิต สมรรถภาพของจิต และสุขภาพของจิต และปัญญา คือ ความรู้ ความคิด และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 อย่าง (ไตรสิกขา) จะช่วยพัฒนาหรือปรับพฤติกรรมของผู้เรียนได้และสามารถปลูกฝังส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน และก่อให้เกิดแนวทางสำหรับการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพ เจริญรุ่งเรืองและความดีงาม พร้อมทั้งสามารถเป็นแบบอย่างให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อประเมินพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา

2.2 เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา

3.2 ได้ทราบผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา

3.3 ได้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา

3.4 ได้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา 1 หลักสูตร

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประเมินผลการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 รูป/คน คัดเลือกโดยการสุ่มแบบเจาะจงตามคุณสมบัติมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปมีประสบการณ์การอบรมคุณธรรมมาอย่างน้อย 5 ปี และเป็นผู้ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่ 2 ได้แก่ การคัดเลือกครูผู้สอน จำนวน 10 รูป/คน โดยการสุ่มแบบเจาะจงตามคุณสมบัติสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 มีประสบการณ์การสอนมาอย่างน้อย 5 ปี เป็นผู้ที่มีความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่ 3 ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2563 กลุ่มที่ 3 จำนวน 50 รูป ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มแบบกลุ่มมา 1 ห้องเรียนให้เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 25 รูป และอีก 1 ห้องเรียนที่เหลือเป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 25 รูป คัดเลือกโดยการสุ่มแบบเจาะจงตามคุณสมบัติดังนี้ 1) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เป็นผู้ที่มีความร่วมมือในการเข้าอบรมและตอบแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มี 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แบบรายงานตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน (2) แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน (3) แบบประเมินผลการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม (4) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ 1) คณะผู้วิจัยได้ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความร่วมมือจากโรงเรียน ในการรวบรวมข้อมูลและดำเนินทดลอง 2) ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวิทยาลัย ในการเตรียมสถานที่เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการทดลองโดยขออนุญาตใช้สถานที่และอุปกรณ์ต่างๆ จากรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวิทยาลัย 3) ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่ม

ตัวอย่างโดยทำการสุ่มแบบกลุ่มมา 1 ห้องเรียนให้เป็นกลุ่มทดลองและอีก 1 ห้องเรียนที่เหลือเป็นกลุ่มควบคุม 4)ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมทำแบบรายงานตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนก่อนการทดลอง(Pre-test) 5)ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา 6)ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา ใช้ในการฝึกอบรมนักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 25 รูป 7)หลังสิ้นสุดการทดลอง 1 สัปดาห์ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองทำแบบรายงานตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน(Post-test) และทำแบบประเมินผลการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา และให้กลุ่มควบคุมทำแบบรายงานตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน(Post-test) รวมทั้งสัมภาษณ์ครูผู้สอน 8)หลังสิ้นสุดการทดลอง 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา 9)ผู้วิจัยนำแบบรายงานตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมรวมทั้งนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน ข้อมูลจากแบบประเมินผลการใช้หลักสูตรของนักเรียนกลุ่มทดลอง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ข้อมูล 1)การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ 2)การวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3)เปรียบเทียบคะแนนจากการรายงานตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลองโดยใช้การทดสอบค่าที(t-test) 4)เปรียบเทียบคะแนนจากการรายงานตนเองก่อนการทดลองและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้การทดสอบค่าที(t-test) 5)การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนาใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6)วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมของหลักสูตร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยการใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการประเมินคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง พบว่า หลังการทดลองนักเรียนในกลุ่มควบคุมมีคะแนนพฤติกรรมของนักเรียน สูงขึ้น 23 รูป เท่าเดิม 2 รูป และลดลง 1 รูป สำหรับคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนของกลุ่มทดลองก่อน

และหลังการทดลองพบว่าหลังการทดลองนักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนสูงขึ้นทั้ง 25 รูป มีคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนหลังการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา พบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 25 รูป ที่มีต่อหลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนาหลังจากได้เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันหลายประการ เช่น 1) ได้เรียนรู้และมีความสุขสนุกสนานในการทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง 2) ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมที่ดีและเหมาะสมได้แก่ความรับผิดชอบทางการเรียนความตรงต่อเวลาการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนความซื่อสัตย์และความอดทน และ 3) สามารถนำความรู้ไปใช้ปรับพฤติกรรมตนเองในชีวิตประจำวันได้ เป็นต้น นอกจากนี้นักเรียนยังมีข้อเสนอแนะต่อการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนาหลายข้อ เช่น 1) กิจกรรมของในหลักสูตรนี้มีเนื้อหาสาระดี 2) อยากให้มีการจัดกิจกรรมนี้อีกบ่อยๆ และ 3) อยากให้นักเรียนทุกห้องได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ เป็นต้น

6. อภิปรายผลการวิจัย

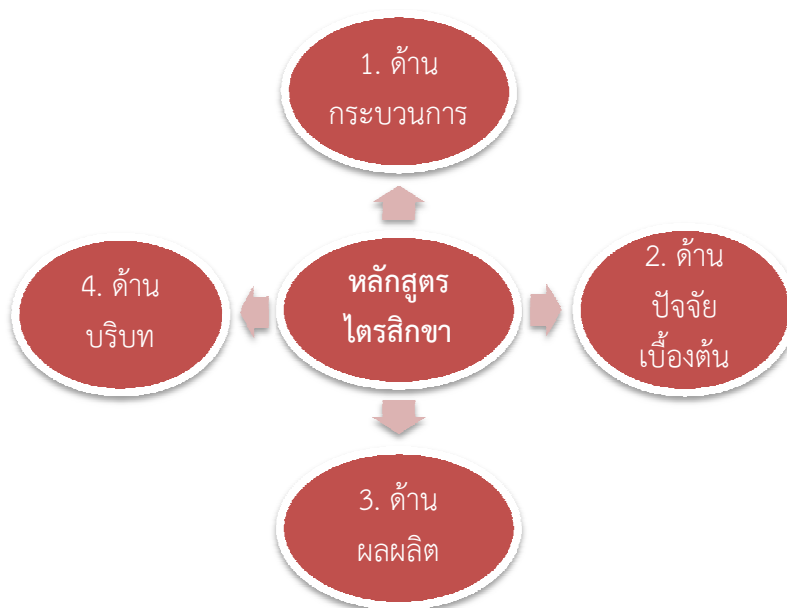
จากผลการวิจัยการประเมินผลการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

6.1 ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนหลังการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา พบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย โครงสร้างของหลักสูตรมีเนื้อหาและกิจกรรมเหมาะสมกับการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน และที่สำคัญเนื้อหาของหลักสูตรเหมาะสมกับการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนมากซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภา นิลพงษ์ (2554) ที่ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ พุทธศักราช 2552 ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท จุดมุ่งหมายของหลักสูตรโรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์

พุทธศักราช 2552 มีความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมไทยตามพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ในระดับมากที่สุด โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาวิชามีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ พุทธศักราช 2552 ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา อิ่มจีน (2555) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนบางป่อวิทยาตามจังหวัดสมุทรปราการผลการวิจัยพบว่าด้านบริบทผลการประเมินมีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับนโยบายและเป้าหมายโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนานันท์ อุ่นเป็ง (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำโรงเรียนพญาเม็งรายอำเภอพญาเม็งรายจังหวัดเชียงรายผลการวิจัยพบว่าสภาวะแวดล้อมโดยรวมพบว่ามีเหมาะสมมากทั้งนี้อันเนื่องมาจากหลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา ได้ผ่านกระบวนการแก้ไข ตรวจสอบ และมีการดำเนินการอย่างชัดเจนในการสร้างหลักสูตรดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา ไม่ว่าในระดับใดก็ตามก็จะต้องขาดหลักสูตรเสียมิได้ เพราะหลักสูตรจะเป็นโครงร่างกำหนดไว้ว่าจะให้เด็กได้ประสบการณ์อะไรบ้าง จึงจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและสังคม หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ หลักสูตรยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นโฉมหน้าของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างใดอีกด้วยในการจัดการศึกษาที่จะบรรลุเป้าหมายได้นั้น ต้องอาศัยหลักสูตรเป็นเครื่องมือนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ถ้าปราศจากหลักสูตรเสียแล้ว การจัดการศึกษาจะไม่มีวันสำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ได้เลย หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญของการศึกษาที่เดียวจาก ความสำคัญของหลักสูตรดังกล่าวพอสรุปได้เป็นข้อๆ ดังนี้ 1)หลักสูตรเป็นเสมือนบ่อหลอมพลเมืองให้มีคุณภาพ 2)หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา 3)หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษาในระดับโรงเรียน 4)หลักสูตรจะให้แนวปฏิบัติแก่ครู 5)หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของเด็กตามจุดหมายของการศึกษา หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ว่าผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง 6)หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่าเนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่นเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม 7)หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่าวิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและผาสุกอย่างไร 8)หลักสูตรย่อมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตว่าเป็นเช่นไร และ 9)หลักสูตรกำหนดแนวทางความรู้ความสามารถความประพฤติทักษะและเจตคติของผู้เรียนในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคมและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

7. องค์ความรู้ใหม่

ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา พบว่า หลังการทดลองมีคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนาของในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผลการวิจัยการศึกษาการประเมินผลการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากผลการประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมดีกว่าก่อนการทดลองแสดงว่าหลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนาสามารถปรับพฤติกรรมของนักเรียนได้ซึ่งลักษณะของกิจกรรมในการวิจัยครั้งนี้จะเป็นการให้ความรู้โดยให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการปรับพฤติกรรมโดยใช้หลัก

ไตรสิกขาของพระพุทธศาสนาและการฝึกให้นักเรียนคิดจนเกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อปรับพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้นได้ดังที่นักเรียนกลุ่มทดลองได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมฝึกอบรมหลักสูตรนี้ตรงกันว่าหลักสูตรนี้สามารถทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมของตนเองโดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้กับครูได้รับทราบเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อปรับพฤติกรรมของนักเรียนให้ดีขึ้นต่อไป

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผลการวิจัยการประเมินผลการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา กลุ่ม 3 จึงมีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ จากผลการประเมินผลการใช้หลักสูตร การดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้งประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นให้ความร่วมมือขณะทำกิจกรรมส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุดกล่าวคือนักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนในกลุ่มมีการอภิปรายสะท้อนความคิดเห็นร่วมกันสรุปเป็นความคิดรวบยอดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนต่อไปดังนั้นผู้ที่นำหลักสูตรนี้ไปใช้ต้องมีทักษะในการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้สามารถปรับพฤติกรรมของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ได้ ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยเพื่อติดตามผลระยะยาวของนักเรียนกลุ่มทดลองดูความคงทนของพฤติกรรมว่าเมื่อนักเรียนเข้าสู่วิทยาลัยหรือโรงเรียนแล้วพฤติกรรมของนักเรียนยังคงอยู่มากน้อยเพียงใด

8.3.2 จากการวิจัยครั้งนี้นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองมากดังนั้นจึงควรมีการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของนักเรียนกับตัวแปรอื่นๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสร้างแรงจูงใจในการเรียนการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นต้น

9. เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา อิ่มจีน. (2555). การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชนานันท์ อุ่นเป็ง. (2555). การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำโรงเรียนพญาเม็งราย อำเภอพญาเม็งรายจังหวัดเชียงราย. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.

- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). **การพัฒนาหลักสูตร**. มหาสารคาม : ทีคิวพี จำกัด.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2557). **เอกสารประกอบการสอนวิชาการพัฒนาหลักสูตร**. สุรินทร์ : กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2554). **วิจัยการเรียนการสอน**. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- สุภา นิลพงษ์. (2554). **การประเมินหลักสูตรโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

10. คำขอบคุณ

รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) และสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากท่าน พระมหาทองเชิด กตปุญญโญ, ผศ.ดร. และ ดร.สุพจน์ เขียวรุฒ ที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งทำให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ให้โอกาสและสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจมาโดยตลอด

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคลากรทางการศึกษาและผู้สนใจทั่วไป ตลอดจนจะเป็นประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ต่อไป